

Ministerstwo Rolnictwa
i Rozwoju Wsi

**DOBRE PRAKTYKI
ZAPOBIEGAJĄCE ZANIECZYSZCZENIU
UPRAW EKOLOGICZNYCH
NIEDOZWOLONYMI ŚRODKAMI
DO PRODUKCJI**

Zgodnie z art. 28 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/848¹ oraz art. 1 rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2021/279², rolnicy zajmujący się produkcją ekologiczną są zobowiązani do podejmowania **środków ostrożności** w celu uniknięcia zanieczyszczenia upraw produktami lub substancjami, które **nie są dopuszczone do stosowania** w produkcji ekologicznej.

Sąsiedztwo pól konwencjonalnych, na których stosowane są nawozy mineralne i chemiczne środki ochrony roślin zwiększa ryzyko zanieczyszczenia upraw ekologicznych. Aby zmniejszyć ryzyko zanieczyszczenia upraw ekologicznych niedozwolonymi produktami lub substancjami, działania powinien podejmować zarówno rolnik ekologiczny jak i rolnik zajmujący się produkcją konwencjonalną na sąsiadującym polu.

1 Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2018/848 z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie produkcji ekologicznej i znakowania produktów ekologicznych i uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 834/2007 (Dz. Urz. UE L 150 z 14.06.2018).

2 Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2021/279 z dnia 22 lutego 2021 r. ustanawiające szczegółowe zasady wykonania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/848 w sprawie kontroli i innych środków zapewniających identyfikowalność i zgodność w produkcji ekologicznej oraz znakowania produktów ekologicznych (Dz. Urz. UE L 62 z 23.02.2021).

Jak zapobiec lub zmniejszyć ryzyko zanieczyszczenia upraw ekologicznych z powodu znoszenia z sąsiednich działek środków niedopuszczonych do stosowania w rolnictwie ekologicznym?

1. Oceń ryzyko od strony sąsiadującego gospodarstwa konwencjonalnego.

Zwracaj uwagę na sposób stosowania przez sąsiada chemicznych środków ochrony roślin pod kątem ewentualnego zniesienia zanieczyszczeń na uprawę ekologiczną. Zwiększone ryzyko zniesienia zanieczyszczeń występuje w sąsiedztwie sadów. Zatem, staraj się w miarę możliwości wybierać tereny pod uprawy ekologiczne, które nie sąsiadują z uprawami konwencjonalnymi, szczególnie z sadami.

Oceń, czy zachowana jest strefa bezopryskowa w bezpośrednim sąsiedztwie uprawy ekologicznej?

Oceń, czy może dojść do zniesienia środka ochrony roślin na pole ekologiczne w trakcie oprysku pola konwencjonalnego?

Ważne!

W przypadku uzasadnionego podejrzenia zanieczyszczenia upraw środkami niedozwolonymi w produkcji ekologicznej **niewłócznie** poinformuj o tym fakcie swoją jednostkę certyfikującą oraz nie wprowadzaj do obrotu produktów pochodzących z tego pola jako produkty ekologiczne, do czasu wyjaśnienia podejrzeń.

2. Poinformuj sąsiada nieekologicznego.

Poinformuj sąsiada nieekologicznego o prowadzeniu produkcji ekologicznej. Dziel się wiedzą i doświadczeniami z sąsiadami, aby pomóc im przyjąć praktyki rolnictwa ekologicznego lub zminimalizować ryzyko zanieczyszczenia przyrody. Wskazane jest poinformowanie o konieczności stosowania dobrych praktyk zapobiegających znoszeniu zanieczyszczeń **przy granicy** z uprawami ekologicznymi.

3. Sprawdź swoją glebę.

Przed podjęciem decyzji o rozpoczęciu działalności związanej z produkcją ekologiczną zaleca się wykonanie analizy pozostałości środków ochrony roślin i metali ciężkich w glebie.

Zaleca się analizę gleby pod kątem odczynu i zasobności w składniki pokarmowe.

Próbki gleby nie powinny być pobierane bezpośrednio po zastosowaniu nawozów oraz w okresach suszy i nadmiernego uwilgotnienia.

4. Zabezpiecz swoje uprawy przed zanieczyszczeniem.

Zaleca się wykorzystanie naturalnych barier takich jak zadrzewienia, zakrzewienia i wzniesienia terenu położone na granicy z uprawami konwencjonalnymi. Zaleca się stosowanie szerokich i wysokich zadrzewień na dużych obszarach rolniczych oraz utrzymanie zadrzewień i zakrzewień śródpolnych. Wypróbuj siatkę porośniętą pnączami lub ekrany z agrowłókniny.

- Pamiętaj o odpowiednich strefach buforowych między sąsiadującymi uprawami konwencjonalnymi.

Stosowanie oprysków w nieodpowiednich warunkach atmosferycznych może doprowadzić do przeniesienia cieczy roboczej na znaczne odległości. Może to być 10-12 m w przypadku takich upraw jak warzywa czy rośliny jagodowe i nawet 25 m w przypadku sadów. Dlatego na granicy z intensywnymi uprawami ogrodniczymi, szczególnie sadami, zaleca się posadzenie drzew ozdobnych w formie szpaleru o szerokości około 2 m lub wysiew nasion roślin rolniczych w dużej gęstości (szerokość pasa około 2 m).

5. Zadbaj o czystość i oddzielenie produktów.

Oddzielaj produkty ekologiczne i produkty w okresie konwersji od produktów nieekologicznych. Unikaj stosowania tych samych narzędzi, pojemników i skrzyniopalet do zbioru, przechowywania, pakowania, przetwarzania produktów ekologicznych i nieekologicznych. Do czyszczenia lub dezynfekcji budynków oraz narzędzi stosuj produkty dopuszczone do stosowania w produkcji ekologicznej zgodnie z rozporządzeniem PE i Rady (UE) 2018/848. Zapytaj o radę swojego doradcę rolniczego!

Jak prawidłowo stosować środki ochrony roślin w gospodarstwach konwencjonalnych?

1. Zawsze czytaj etykiety środków ochrony roślin, które stosujesz.

Aplikuj środki ochrony roślin zgodnie z etykietą. Staraj się stosować sprzęt do ochrony roślin umożliwiający ograniczenie znoszenia środków. Etykiety środków ochrony roślin udostępnione są na stronie internetowej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi: <https://www.gov.pl/web/rolnictwo/etykiety-srodkow-ochrony-roslin>

2. Odpowiedzialność za stosowanie środków do produkcji spoczywa na rolniku.

W przypadku nieprawidłowego stosowania etykiety/instrukcji środka, istnieje ryzyko kontroli przez organy Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa.

3. Stosuj środki ochrony roślin w odpowiednich warunkach.

Środki ochrony roślin na terenie otwartym można stosować, jeżeli prędkość wiatru nie przekracza 4 m/s, wilgotność powietrza jest nie mniejsza niż 50%, a temperatura nie przekracza 25°C. Stosowanie oprysków w nieodpowiednich warunkach atmosferycznych może doprowadzić do przeniesienia cieczy roboczej na znaczne odległości. Może to być 10-12 m w przypadku takich upraw jak warzywa czy rośliny jagodowe i nawet 25 m w przypadku sadów. Dlatego zwracaj uwagę na warunki atmosferyczne panujące w trakcie wykonywania zabiegów – zwłaszcza na prędkość wiatru.

4. Stosuj techniki ograniczające znoszenie zanieczyszczeń.

Zachowaj naturalną roślinność w sąsiedztwie pól ekologicznych.

Przykład: w przypadku stosowania środków ochrony roślin w sąsiedztwie pól ekologicznych wykonuj zabiegi, gdy prędkość wiatru nie przekracza 1,5 m/s, wilgotność powietrza jest nie mniejsza niż 60%, a temperatura w zakresie 10-20°C. Wskazane jest przeprowadzanie zabiegów wieczorem, przy niższej temperaturze i wyższej wilgotności powietrza.

Przykład: gdy zabiegi wykonywane są w sąsiedztwie upraw ekologicznych – zastosuj rozpylacze antyznoszeniowe oraz zmniejsz prędkość roboczą do 5 km/h.

Przykład: gdy zabiegi wykonywane są w sadzie – skrajne rzędy opryskuj jednostronnie.

Przykład: gdy wiatr wieje w kierunku upraw ekologicznych upewnij się, że wiatr nie jest zbyt silny i nie doprowadzi do zniesienia cieczy roboczej. Jeśli siła wiatru jest akceptowalna dla bezpieczeństwa, skoryguj parametry pracy opryskiwacza obniżając wysokość belki na ile to możliwe, zmień jakość rozpylania na antyznoszeniowe i zmniejsz prędkość roboczą.

Drogi Rolniku!

Skorzystaj z aplikacji internetowej „Ocena Ryzyka Znoszenia” do planowania zabiegów ochrony roślin, technik opryskiwania i parametrów pracy w konkretnych, aktualnych warunkach pogodowych i polowych.

Aplikacja „Ocena Ryzyka Znoszenia” dostępna jest na stronie Instytutu Ogrodnictwa – PIB w Serwisie Ochrony Roślin, w zakładce Technika Ochrony Roślin lub na stronie <https://topps-drift.org/field/?LANG=PL>.

Ulotka została przygotowana w ramach zadania celowego nr 9.1. pt. „Wsparcie prac związanych z przygotowaniem Planu Strategicznego WPR na lata 2023-2027”, realizowanego w Instytucie Ogrodnictwa – Państwowym Instytucie Badawczym w Skierniewicach w 2022 r.

Autor ulotki: dr hab. Bożena Matysiak, prof. Instytutu Ogrodnictwa – Państwowego Instytutu Badawczego w Skierniewicach.

Redakcja, skład, opracowanie graficzne ulotki – Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Ministerstwo Rolnictwa
i Rozwoju Wsi

ul. Wspólna 30, 00-930 Warszawa

Informacja tel.: +48 22 250 01 18

Fax: +48 22 623 20 54, 623 27 51

Adres e-mail: konsultacjepswpr@minrol.gov.pl

Adres strony [www Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi:](http://www.MinisterstwaRolnictwaIRozwojuWsi.gov.pl)
www.gov.pl/rolnictwo

Możliwość uzyskania informacji publicznej:
www.gov.pl/rolnictwo/uzyskaj-informacje-publiczna